

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย
กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาวนฤมล เกื่อนมา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-812-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 1750983X

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, COLLEGE ENVIRONMENTS
AND SELF-DIRECTED LEARNING READINESS OF NURSING STUDENTS,
NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION
OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Miss Naruemon Tuanma

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program
Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-812-9

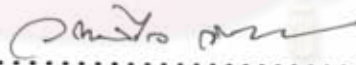
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย
กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
โดย นางสาวณฤมล เกื้ออนมา
ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

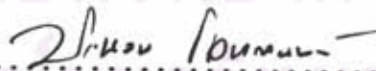

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลันตี ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ดร. วรณวิไล จันทราภา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นฤมล เตื่อนมา : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย
กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS,
COLLEGE ENVIRONMENTS AND SELF-DIRECTED LEARNING READINESS OF
NURSING STUDENTS, NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.
ประนอม โอทกานนท์, 158 หน้า. ISBN 974-633-812-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข หากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและ
สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล และศึกษากลุ่มตัว
แปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็น
นักศึกษาพยาบาล 634 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบ
สอบความตรงและความเที่ยงแล้ว

ผลการวิจัย พบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล โดยรวม
และด้านอ้อมโนทัศน์ในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านการเปิดโอกาสการเรียนรู้ และด้านมี
ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมอง
อนาคตในแง่ดี ด้านมีความรักในการเรียน ด้านการเรียนแบบริเริ่มและอิสระ และด้านความสามารถในการ
ใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิดต่อวิชาชีพ สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยด้านหลักสูตร
อาจารย์ เพื่อน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตน
เองของนักศึกษาพยาบาลโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .17, .37, .24, .26, .40$ และ
.24 ตามลำดับ) ส่วนระดับชั้นปีไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
พยาบาลโดยรวม

3. ตัวแปรที่พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับคือ สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยด้านเพื่อน ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งร่วมกันการพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลได้
ร้อยละ 25.51 ($R^2 = .2551$) ได้สมการพยากรณ์ดังนี้

$$Z = .3088 Z_{PEERS} + .2750 Z_{ATT} + .1800 Z_{GPA}$$

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 786094 : MAJOR NURSING EDUCATION
KEY WORD: SELF-DIRECTED LEARNING READINESS / COLLEGE ENVIRONMENTS /
NURSING STUDENTS

NARUEMON TUANMA : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS,
COLLEGE ENVIRONMENTS AND SELF-DIRECTED LEARNING READINESS OF
NURSING STUDENTS, NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PRANOM
OTHAGANONT, Ed.D., 158 pp. ISBN 974-633-812-9

This research was designed to study the self-directed learning readiness of nursing students in Nursing Colleges, the Ministry of Public Health, and to investigate the relationships between personal factors, college environments and self-directed learning readiness of nursing student, and to search for the variable that would be able to predict the self-directed learning readiness of nursing students. The samples were 634 nursing students. Research instruments were questionnaires developed and tested for their validity and reliability by the researcher.

Major findings were as follows :

1. mean scores of self-directed learning readiness of nursing students in total and in the aspects of self concept as an effective learner, openness to learning opportunities and informed acceptance of responsibility for one's own learning were at high level, and in the aspects of creative, positive orientation to the future, love of learning, initiative and independence in learning and ability to use basic study skills and problem-solving skills were at moderate level.

2. There were positively significant relationships between academic achievement; attitude toward nursing profession ; college environments concerning curriculum, faculty, peers and physical environment, and self-directed learning readiness of nursing students in total ($r = .17, .37, .24, .26, .40$ and $.24$ respectively) at $.01$ level. There was no significant relationship between class level and self-directed learning readiness of nursing students in total

3. Factors predicting self-directed learning readiness of nursing students were peers, attitude toward nursing profession and academic achievement and their effects were significant at $.01$ level. These predictors accounted for 25.51 percent ($R^2 = .2551$) of the variance. The functions derived from the analysis was as follows :

$$Z = .3088 Z_{PEERS} + .2750 Z_{ATT} + .1800 Z_{GPA}$$

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิพนธ์..... *Pranom Othaganont*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Pranom Othaganont*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โททกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นที่สุดและขอกราบขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วรรณวิไล จันทราภา ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถาบันบรมราชชนก ผู้อำนวยการ คณาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี ชัยนาท ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย ผู้อำนวยการ คณาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ สระบุรี ชลบุรี นครราชสีมาและสุราษฎร์ธานี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณในน้ำใจ ความช่วยเหลือและกำลังใจจากอาจารย์สมทรง มณีรอด อาจารย์เพ็ญศรี รอดพรหม อาจารย์จิตรลดา วงศ์วิทย์การและอาจารย์ลินดา คล้ายบั๊กซี่

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ และความมุ่งมั่นในการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จ

นฤมล เกื้อนมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	14
2. แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	22
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	
ของนักศึกษายานบาล.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	92
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผลการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	111
รายการอ้างอิง.....	113
ภาคผนวก.....	125
ภาคผนวก ก รายชื่อวิทยาลัยพยาบาล และจำนวนประชากร.....	126
ภาคผนวก ข รายชื่อนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	128
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	129
ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	136
ประวัติผู้เขียน.....	158

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตที่ตั้ง 4 ภาค.....	56
2. รายชื่อวิทยาลัยพยาบาลและจำนวนนักศึกษายาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	57
3. ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือทั้ง 3 ชุด จากข้อมูลทดลองและข้อมูลจริง.....	61
4. จำนวนและร้อยละของนักศึกษายาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิดต่อวิชาชีพ.....	67
5. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนของทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษายาบาล (N=634) จำแนกเป็นรายด้านและ โดยรวม....	68
6. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนของการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยของนักศึกษายาบาล (N=634) จำแนกเป็นรายด้านและ โดยรวม.....	69
7. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาล (N=634) จำแนกเป็นรายด้านและ โดยรวม.....	70
8. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาล โดยรวม.....	71
9. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาล รายด้าน.....	73
10. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ตัวแปร 7 ตัว เป็นตัวพยากรณ์และใช้คะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลเป็นตัวแปรตาม.....	75

ตารางที่

11.	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณ (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ได้รับเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และการทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาล.....	76
12.	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ B และแสดงสมการถดถอยของคุณที่ใช้พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาล โดยรวม.....	77
13.	ผลการวิเคราะห์ถดถอยของคุณและสหสัมพันธ์ของคุณ เมื่อให้คะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลด้านการเปิดโอกาสการเรียนรู้เป็นตัวแปร แทนที่ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	78
14.	ผลการวิเคราะห์ถดถอยของคุณและสหสัมพันธ์ของคุณ เมื่อให้คะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลด้านอัตมโนทัศน์ในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพเป็นตัวแปร แทนที่ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	80
15.	ผลการวิเคราะห์ถดถอยของคุณและสหสัมพันธ์ของคุณ เมื่อให้คะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลด้านการเรียนแบบริเริ่มและอิสระเป็นตัวแปร แทนที่ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	81

ตารางที่

16.	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อให้คะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลด้านมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	83
17.	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อให้คะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลด้านมีความรักในการเรียนเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	85
18.	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อให้คะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลด้านมีความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	86
19.	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อให้คะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลด้านการมองอนาคตในแง่ดีเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	87
20.	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อให้คะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลด้านความสามารถในการใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหาเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	89
21.	สรุปค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ในการพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษายาบาลโดยรวมและรายด้าน.....	91

สารบัญแนภูมิ

หน้า

แนภูมิที่

1. กรอบแนคิดในการวิจัย..... 54

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย